

Praktická cvičení

Indexy kazivosti

MDDr. Michaela Bartošová, Ph.D

Indexy kazivosti

MORBIDITA - % populace, které trpí v daném časovém období určitou chorobou. Udává pouze, zda osoba chorobu má či ne. Neudává závažnost, intenzitu, rozšíření, rozsah ani následky choroby.

V civilizovaných zemích – morbidita zubního kazu a parodontitidy je 95 – 100%.

PREVALENCE – počet nemocných jednotek v dentici v populaci. Např. u kazu – celkový počet kariézních lézí za celý život.

KPE (DMFT) – počet kariézních K (D – decayed), chybějících E (M – missing), a zubů s výplní P (F – filled).

Maximum na osobu : 32 i s třetími moláry

28 bez třetích molárů

KPE (DMFT) – stálé zuby

kpe (dmft) – dočasné zuby

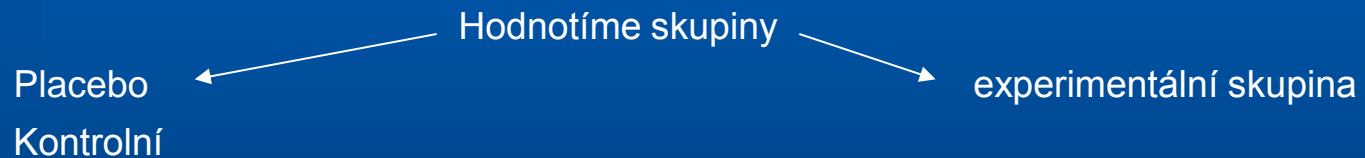
Dle doporučení WHO – počítáme do indexu pouze kariézní defekty, nepočítáme počáteční léze, křídové skvrny, zabarvené fissury

Nutno vzít v úvahu, že ztráta zubů může být z ortodontických, protetických či parodontologických důvodů, nikoli jen v důsledku kazu.

INCIDENCE

Přírůstek (zvýšení) počtu postižených jednotek během zvoleného období. Incidence je longitudinální nález a vyžaduje počáteční hodnotu a konečnou hodnotu.

Použití : hodnocení účinku látek na : Kaz, zubní kámen, gingivitis

Průměrný DMF výpočet u experimentální skupiny má význam pouze, jsou – li dostupné následující informace :

1. věk
2. počet zubů nebo ploch u jedince s rizikem vzniku kazu (T nebo S at risk)
3. důvod pro extrakci zubů nebo důvody pro zhotovení korunek
4. definice D (křídová skvrna, otevřený defekt)
5. podmínky a důvod experimentu
6. kombinace klinického nálezu s radiografickým průkazem kazu

DMFS – index
KPE – plošek

<u>Maximum plošek – bez osmiček</u>		128
4x2 moláry	na každém 5 ploch	40
4x2 premoláry	na každém 5 ploch	40
4x1 špičák	na každém 4 plochy	16
4x2 řezáky	na každém 4 plochy	32
	Celkem	128

Moláry a premoláry opatřené korunkami (dle různých autorů)
3 – 5 P (F) ploch

Chybějící moláry a premoláry
3 – 5 E (M) ploch

ZNAČKY PRO VYPLŇOVÁNÍ SCHÉMAT CHRUPU

	kaz		korunka
	pulpitis		fasetová korunka
	gangréna		čepová korunka
	zub k extrakci		mezičlen litý
	zub extrahovaný		mezičlen s fasetou
	zub neprořezaný		inlay
	dentitio difficilis		inlay čepová-nástavba
	plomba		zub nahrazený snímací protézou
	zubní kámen		mrtvý zub (např. + 4 P)
	parodontální chobot		Index = $\frac{\text{počet zdravých zubů}}{\text{počet zubů prořezaných}}$
	RTG		

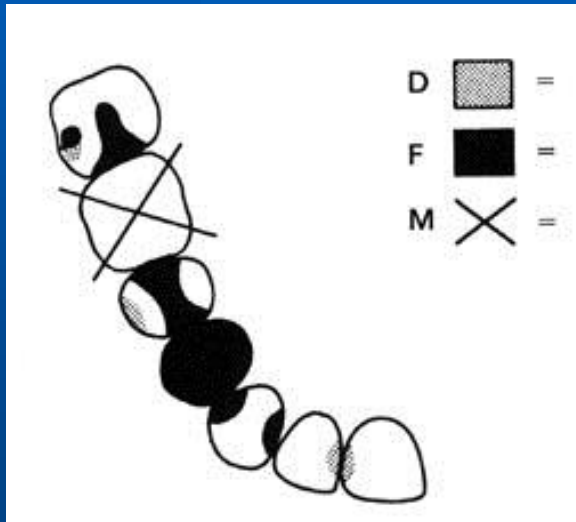
POZNÁMKA: Značky se umísťují v rubrice odpovídající příslušnému zubu. „ZK“ se značí pod celým schématem v pozn. stejně ostatní nález (např. týkající se změn na dásních, sliznici úst, parodontu, opod.). Provádí-li se oprava, dá se příslušná značka do závorky Např. (P). Při přestěhování pacienta se obálka se záznamy odešle do stomatologického oddělení nového bydliště. Zub zdravý je každý zub neoznačený.

Parodontopatie																dispensarizace								labor. štítek																											
onkolog. prohlídka měkké tkáně																																																			
dut. ústní																																																			
hyg. dut. ústní																																																			
ortho-anomalie: normo disto mesio																																																			
																Datum		Podpis		Poznámky																															
zuby																8+	7+	6+	5+	4+	3+	2+	1+	+1	+2	+3	+4	+5	+6	+7	+8	8-	7-	6-	5-	4-	3-	2-	1-	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8				
stav chrupu																																																	Stáří		
návrh ošetř.																																																I. K.			
Pozn. onkolog. prohl.																parodontopatie																																			
ošetř.																																																			
návrh ošetř.																																																			
Pozn.																																																			
ošetř.																																																			
návrh ošetř.																																																			
Pozn.																																																			
ošetř.																																																			
návrh ošetř.																																																			
Pozn.																																																			

DMFT – index

KPE – zubů

VPRAVO NAHOŘE

D = kariézní léze

F = výplň, korunka

M = chybějící (extrakce)

D = 2 (12, 11)

F = 2 (14, 13)

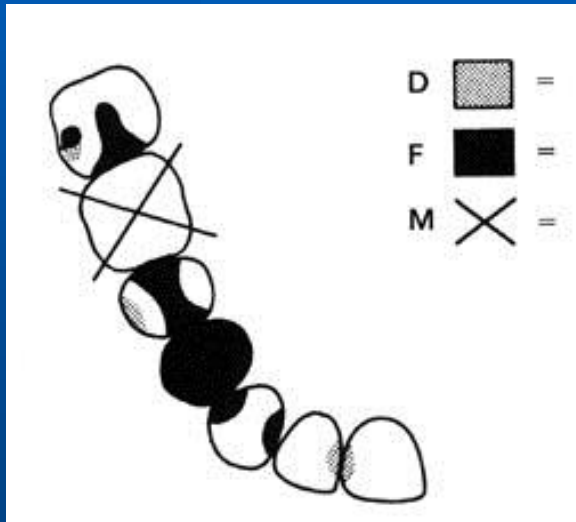
D+ F = 2 (17, 15)

M = (16)

DMFT = 7
(KPE – zubů)

DMFS – INDEX KPE – PLOŠEK

VPRAVO DOLE

D kariézní léze
F výplň, korunka
M chybějící (extrakce)

D = 3 (45, 42, 41)

M = 5 (46)

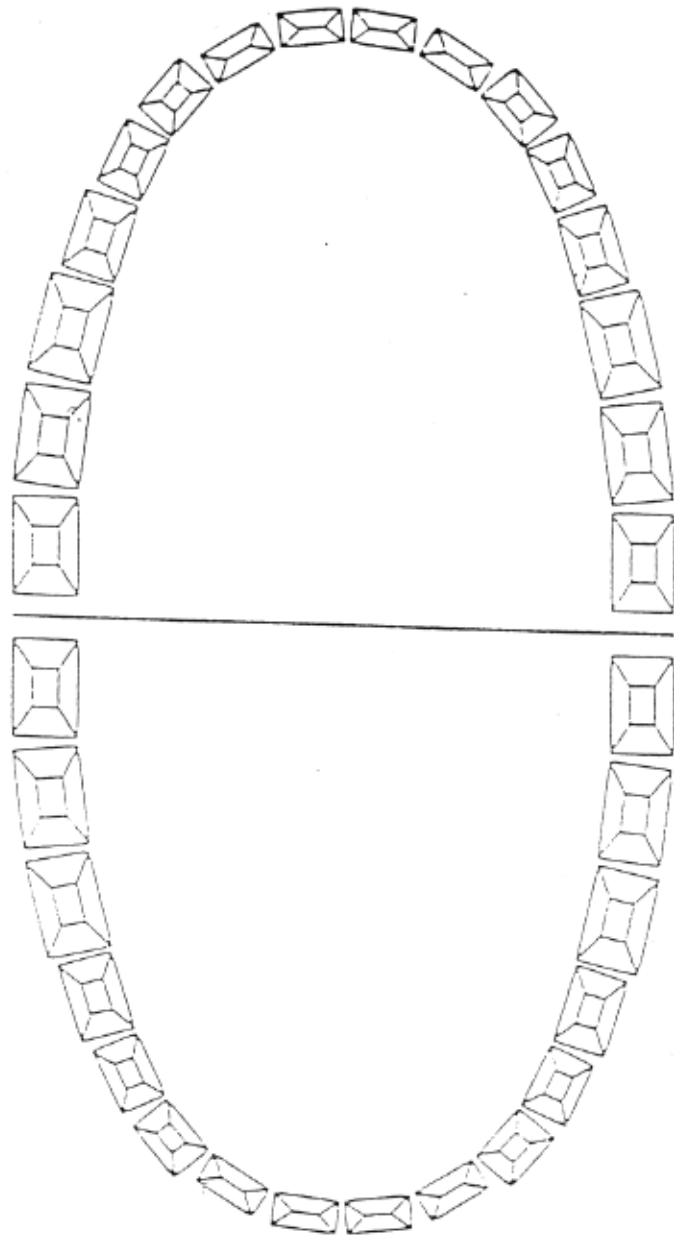
F = 12 (47, 45, 44, 43)

D+F = 1 (47)

KPE plošek = 21

DMFS = 21

Stupeň závažnosti kazu

Fissury, jamky

Stupeň

- 0 zdrav
- 1 tenká, světlá linie, křídové okraje fissury nebo jamky
- 2 tenká, hnědá až černá linie
- 3 otevřený defekt menší než 2 mm
- 4 otevřený defekt větší než 2 mm

Hladké povrchy, aproximální povrchy

- 0 zdrav
- 1 křídová skvrna menší než 2 mm
- 2 křídová skvrna větší než 2 mm
- 3 otevřený defekt menší než 2 mm
- 4 otevřený defekt větší než 2 mm

- Počítáme – li i iniciální léze mluvíme o D1 – 4 MFS indexu
- Počítáme – li pouze otevřené defekty mluvíme o D3, 4 MFS indexu
- Jsou – li na jedné ploše léze počáteční i otevřené, počítáme pouze otevřené (3, 4)
- DMFS – k hodnocení používáme i RTG snímky, hodnotíme proximální plošky. Musí to však být „ bite-wing „ snímky.
- Je – li na plošce výplň P (F) a sekundární kaz, počítáme plochu jako K (kaz, D). Můžeme použít též další kategorie K-P (D – F)
- Korunka :

moláry	5 povrchů P (F)
premoláry	3 povrchy P (F)
frontální zuby	4 povrchy P (F)
- Chybějící zuby značíme E (M), počet povrchů - stejně jako u zubů s korunkami.

PRAKTICKÉ PROVÁDĚNÍ DMF – S INDEXU

Pracujeme systematicky

1. Zuby řádně osušíme
2. Začínáme vpravo nahoře : druhý molár, první molár.....až 1. řezák
3. Pokračujeme vpravo dole: druhý molár, první molár.....až 1. řezák
4. Stejně pokračujeme vlevo

Diktujeme čísla :

0	zdravý
1, 2, 3, 4	kaz s vyjádřením závažnosti léze (3 – D)
5	výplň (F)
6	chybějící zub (M, extrahovaný)
7	zub neprořezaný

Na každém zubu :

- A. orální ploška
- B. oklusální ploška
- C. vestibulární ploška
- D. distální ploška
- E. mesiální ploška

Řady

Maxill. vpravo

Mandib. vpravo

Maxill. vlevo

Mandib. vlevo

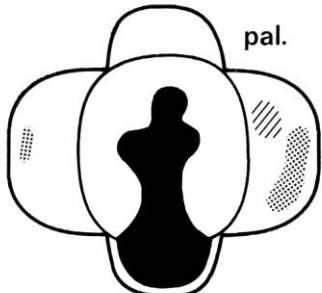
7.	_____	_____	_____	_____
6.	_____	_____	_____	_____
5.	_____	_____	_____	_____
4.	_____	_____	_____	_____
3.	_____	_____	_____	_____
2.	_____	_____	_____	_____
1.	_____	_____	_____	_____

Prohlížíme :

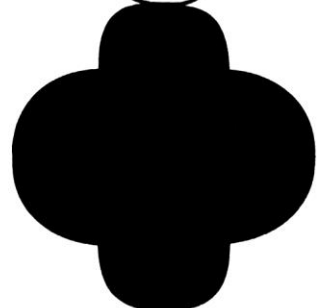
okem, sondu jen máme – li
pochybnosti

DMFS – INDEX

17

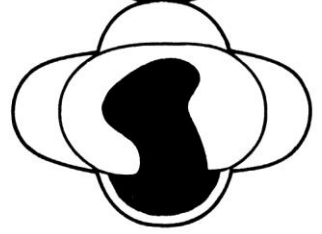

16

15

chybí

14

3	5	1	0	5
5	5	5	5	5
6	6	6	6	6
0	5	0	0	5

Bukání
 Distální
 Oklusální
 Mesiální
 Palatinální

	17	16	15	14
	1	5	6	0
0	5	5	6	0
	5	5	6	5
	3	5	6	0

Sedmička vpravo nahoře 7+, 17, 7

Palat.: 5 mm – křídová skvrna
 Kariézní defekt v jamce méně 2mm

skóre : 3

Oklus.: výplň
 Buk.: křídová skvrna 2 mm
 Dist.: zdravá
 Mes.: výplň

skóre : 5
 skóre : 1
 skóre : 0
 skóre : 5

Diktuj: 3, 5, 1, 0, 5

Šestka vpravo nahoře 6+, 16, 6
 Korunka – 5 plošek

Diktuj: 5, 5, 5, 5, 5

Pětka vpravo nahoře 5+, 15, 5
 Extrahovaná, mezera uzavřena

Diktuj: 6, 6, 6, 6, 6

Čtyřka vpravo nahoře 4+, 14, 4
 Mesiální a oklusní ploška má výplň

Diktuj: 0, 5, 0, 0, 5

DMFS Index

